

KATHARINA TOOMEMETS
katharina.toomemets@ohtuleht.ee

„Mait töötas tulemuse nimel, tihti lühikese ajaga, kus kõik pidid endast 100 protsenti andma. Ta võis olla järsk, öelda teravalt, aga seda seepärast, et nõudis teistelt samasugust professionaalsust kui iseendalt,“ meenutab rahvatantsuansambli Kuljus kunstiline juht Marina Kuznetsova koreograaf Mait Agut, kes oleks 1. oktoobril saanud 70aastaseks. 1998. aastal 46aastaselt autoõnnetuses hukkunud Maidu kolleegid kirjeldavad teda sõnadega: tundlik, emotsionaalne, andekas, töökas, täpne.

MATIS TOOME:
Jõime viimasel kohtumisel pudeli viina ja rääkisime igasugu jutte

„Mait oli maksimaalset. Tal tulid lennukad ideed justkui varrukast ja neid asus ta kohe teostama. Ta pigistas oma õpilastest samuti kõik mahlad välja, et neid maksimaalselt tegutsema sundida,“ räägib Maidu õpilane, tantsukooli Tantsumeka juht Matis Toome.

„Meenub seik meie diplomilavastuse proovist, kus kursavend ei saanud piisavalt kiiresti makki mängima ja Mait käratas: „Kuradi kingsepp, kas saad ükskord juba selle muusika õigest kohast mängima?“ Tol hetkel tegutsesime kõik usinasti edasi, aga pärast naersime ühikas laginal.“ Matis sõnul oskas Mait rahvale tantsukombinatsioone väga lihtsalt ja kiiresti selgeks õpetada. „Kasutan tema metoodilisi nippe tänini.“

Matis kirjeldab Maitu kui lihtsat ja heasüdamlikku inimest. „Aasta pärast kooli lõpetamist olin augustis Essu mõisas tantsulaagris ja Mait tegi sealkandis proove. Öhtul helistas ja küsis, kas öömaja saaks. Tema poeg Märt oli samuti selles laagris, mina olin tema treener. Olin üksi kaheses toas ja Mait oli muidugi tere tulnud. Jõime pudeli viina ja rääkisime igasugu jutte. Ta tundus olevat kaunis kurnatud. Kahe nädala pärast teda enam ei olnud...“

Juhataja Katrin Roht
Tel 614 4058
katrin.roht@ohtuleht.ee

ÜDINI ANDEKAS:
1. oktoobril saanuks Mait Agut 70aastaseks. Paraku hukkus ta 46aastaselt autoõnnetuses.

KOLLEEGID JA ÕPILASED: Mait oli tundlik, emotsionaalne, sünnipäraselt andekas ja tohutult töökas!

LIINA-LIIS LIIV-TOOME: osutasime Maiduga teineteisele tihti autoabi

„Minu esimene emotsioon Maiduga seoses oli kartus tema ees. Aastal 1992 Maitu ülikooli sisseastumiskatsel ei olnud, kuna ta viibis Kanadas ESTO päevadel. Maidu puudumine vastuvõtukomisjonist oli põhjus, et üldse julgesin sisseastumiskatsetele minna,“ tunnistab tantsija Liina-Liis Liiv-Toome, kes õppis Maidu käe all aastatel 1992–1996.

Liina-Liis töötas juba 17aastaselt Viru varietees ja kui Mait kuulis, et Liina-Liis pääses ülikooli, läks teda varieteesse vaatama. „Sügisel lasi Mait kõik sisseastumiskatsete numbrid uuesti esitada. Sel päeval oli mul aga ligi 39kraadne palavik. Küllap mu loodus hakkas talle silma ning ta käratas, et miks ma nii leigelt esinen, varieteelaval küll säran! Tõenäoliselt arvas ta, et olen ootööst väsinud,“ meenutab Liina-Liis. „Hiljem sai aru, et olen kirklik ja töökas nagu tema ise-rgi ning saime Maiduga sõpradeks nii töös kui eraelus. Kolmandal kursusel kutsus ta mind oma trupi AQ solistik. Samuti tantsisin rolle mitmes Maidu lavastuses.“

Liina-Liis ja Mait käisid tihedalt läbi – mõlemad elasid toona Lasnamäel ja veetsid öhtuid sageli ühes seltskonnas. „Traditsiooniks oli käia söömas Lasnamäe Hesburgeris või sealt toitu kaasa osta. Samuti olime mõlemad ostnud endale Fiat Unod, Maidul oli

punane ja minul must, ning osutasime üksteisele tihedalt autoabi. Nii palju kui tol ajal ei ole ma kunagi pidanud slepis ühtegi autot vedama, kui seda juhtus Maidu Fiatiga,“ meenutab Liina-Liis.

Pärast ülikooli kutsus Mait teda veel koos üliõpilastega tantsupeol kaasa tegema. „Oli kodu teema ning ta arvas, et tantsupeol võiks tantsijatel ka koerad kaasas olla. Mait mõtles oma ema koera tuua ja ärgitas kõiki teisi, kuid lõpuks osales tantsupeol ainult minu must spanjel Clea,“ räägib ta. „Põgusalt töötasin vabakutselise tantsijaks olemise kõrvalt kindlustusfirmas. Mait oli alati osavõtlik kindlustustunde. Sõlmisime temale elukindlustuse. Kes oleks osanud arvata, et see kindlustus tõesti nelja aasta pärast välja makstakse,“ ütleb Liina-Liis.

Praegu Tallinna balletikooli asedirektori ametit pidav Liina-Liis kureerib seal õppe- ning kasvatustöö valdkonda ja oskab enda sõnul väga hinnata, kui innovaatiline oli Maidu loodud õppekava ja kontseptsioon. „Ta väärtustas Eesti kultuuri tohutult ja süstis õpetajana kultuuriarmastust ka oma õpilastesse. Kokkupuutest Maiduga tean praeguses töös, et emotsioon on väga oluline töövahend ja kui soovid midagi ära teha, ei saa seda teha leigelt.“

MAIDO SAAR: Mait lükkas õpilased pea ees vette, aga abistas ka

„Mait oli väga emotsionaalne ja lahtine inimene. Vaatasin ja imetlesin, kui lihtsalt tal kõik tuli. Kui oli vaja mingit kompositsiooni teha, siis ta lihtsalt tuli ja pani ära,“ räägib Agut õpilane ja kolleeg, 2019. aastal Mait Agut stipendiumi pälvinud tantsulooja Maido Saar.

„Imestas, kust tal tuleb selline muusikatunnetus. Muidugi ta kuulas muusikat, aga tema tunnetus, koreograafia panek muusikasse, kompositsiooni ja tantsu ülesehitus... jäi tunne, nagu ta ei pingutaks üldse. See oli tema fenomen. Mait oli hästi andekas.“ Mait ja Maido tutvusid ülikoolis. „Meie kursuse juht oli Igor Gromov ja Mait tuli järgmisel aastal – väike, energiline, hoogne, hästi huvitava tantsulise käekirjaga ja pilkupüüdev inimene. Ta hakkas meile andma tantsuklassi ja kompositsioonitunde.“

Maido räägib, et lisaks andekusele oli Mait ka väga töökas ja nõudis kellaajast kinnipidamist. „Meil õnnestus tudengitega teda vahepeal Viru varietees vaatamas käia ja siis oli pidu pikemalt. Aga Mait jõudis öösel koju ja kui esimene tund oli temaga, oli ta esimesena tunnis. Tudengid ikka magasid sisse ja see ärritas teda väga. Paljude jaoks oli Mait konfliktne inimene, aga minuga töötades mitte,“ ütleb Maido. „Elus oli ta väga rõõmus ja hoolitsev, küsis alati, et kuidas kodus on ja kuidas lapsel läheb.“

Maido ja Mait tegid koos palju projekte, neist esimene suurem oli siis, kui Mait hakkas juhendama Kullaketraajaid. „See oli naisan-

sambel, aga Mait tõi meid, peda poisse, sinna ja tegi palju eksperimentaalseid lavastusi. Väga suur väljakutse oli, kui ta andis mulle 1987. aasta tantsupeol teha „Koolimütsitantsu“. Mait lükkas pea ees vette, aga ka abistas. Ei teinud sinu eest ära, vaid andis juhtnöörid ja oskas väga huvitavalt suunata. Tegin tantsust ühe variandi, sõutantsu, aga tema ütles: „Sa oled valel teel, see peab olema pidulik. Koolimütsi ei visata, sellesse tuleb väärrikalt suhtuda.“ Minu suur lugupidamine, et ta andis noorele inimesele võimaluse suurel platsil selline tants teha,“ on hiljem isegi tantsupeo pealavastaja rollis olnud Maido tänulik.

Talle meenub koostööst Maiduga ka paar piinliku seika. „Üks lugu oli tantsupeol, kus pidin tantsu lavastama – anti staadionijooniste alus, kus numbrid peal, ja tegime sinna joonised. Ma tegin ilusad joonised enda arust,“ meenutab Maido, et oli väga õhinas. „Tulin staadionile ja Mait istus enne pidu seal. Ta vaatas jooniseid ja küsis: „Kui palju selle ringi ümbermõõt ja diameeter on?“ Ma ei teadnud üldse, et see kõik on suur matemaatika! Mait oli väga hea matemaatik. Jäin nii plindrisse. Oli piinlik, et ma ei teadnud diagonaali pikkust ja kui palju platsil kaheksa polkaga edasi liigud. Nüüd tean unepaalt, kui suur on kahe ja kolme rühma ring. Kõik nipid, mis saalis on ühed ja suurel laval teised, õpetas tema.“

Maido sõnab, et Mait pani inimesed alati tööle. „Pani küll vahel piinlikusse olukorda, aga aitas ka. Ühe käega andis piitsa ja teisega tuli appi. Ta nägi alati, kui olid mures või hädas ega jätnud sind nutma.“